

Araguaia

amb el Bisbe Casaldàliga

Rivadeneira, 6 - 10è
08002 BARCELONA
Tel. 93 317 61 77
Fax 93 412 53 84
correu electrònic: araguaia@pangea.org

CARTA N. 65 - JUNY 2010

ENTREVISTA A PERE CASALDÀLIGA

feta per Paulo Gabriel

EL CAP I EL COR PODEN CAMINAR MOLT, ENCARA QUE SIGUI AMB BENGALA

Pere Casaldàliga, 82 anys, bisbe emèrit de la Prelatura de São Félix do Araguaia, MT, missioner claretià, ha estat 43 anys el primer bisbe d'aquesta Prelatura.

Avui, gran i malalt, acostuma a dir "ara estic acarontant la mandra i l'esperança".

Pràcticament no es mou de São Félix per causa de la malaltia de Parkinson. Viu rebent persones de les més variades condicions, creences i ideologies; llegint molt, responent cartes i missatges, resant i celebrant amb la comunitat.

Sempre acollidor i amb bon humor, la seva presència continua animant la "caminhada" d'una Església compromesa amb les causes majors de la justícia i de la pau, de la problemàtica indígena, de les lluites per la terra, de defensa del medi ambient i de la solidaritat.

Paulo Gabriel: El dia 16 de febrer vas complir 82 anys. Envellir, que es?...

Pere Casaldàliga: En primer lloc, consti que la vellesa no és la millor edat, com es diu una mica frívolament. És l'última, això sí. Envellir pot ser de moltes maneres. Infelïçment també depèn en gran part de la situació social de la persona vell o vella (i dic "vell o vella", perquè em sembla més natural). Així per a tots i totes envellir és anar perdent energies, flexibilitat, de vegades el bon humor, disponibilitat. "Cavall vell" com dic jo. Un camperol em va replicar: "cavalo velho, pasto novo". I jo afegeixo: "a prop de casa".

Avui en els dos móns, el Primer i el Tercer, es viu amb freqüència la vellesa en solitud; en la pobresa, fins i tot amb un tractament de luxe, però lluny, que no incomodi. Hi ha moltes residències de diverses categories, però sense escalfor, en la fredor, en l'oblit real.

Paulo Gabriel: Fa uns 20 anys que pateixes de Parkinson. Sols dir: "Germà Parkinson". Què significa això?

Pere Casaldàliga: Bé, a vegades el Parkinson, més que germà, és un cosí de lluny. Però he de dir amb sinceritat que davant de tanta vellesa malalta, matxucada, el meu Parkinson és molt comprensiu. No tinc dolor, no estic impossibilitat. Ara bé, evidentment, se sent el Parkinson com una maregassa que s'apodera de l'organisme, de certes funcions vitals. A mi, per exemple, m'agradava molt caminar. Ara estic limitat a l'espai de la casa i tinc veritable enyorança de les muntanyes, de les caminades, de certes trobades...

Seria molt ingrat si no reconegués l'atenció carinyosa amb la qual m'acompanya el poble, els companys i les companyes de la comunitat, persones solidàries de Brasil, del món. Puc resar, llegir, atendre visites, veure alguns vídeos, compartir inquietuds i esperances. Així, en resum, la meua vellesa, per a mi, és la millor edat: ja que no en tinc cap altra.

Diuen que els vells, com que no podem pecar, ens dediquem a donar consells. Per a mi mateix em primer lloc i per a tots i totes, vells i joves, el desafiament és la convivència, una convivència en el respecte, en l'estimació, en el carinyo. Sempre i cada vegada més en aquesta autèntica fe cristiana que és la confiança en el Déu de la Vida, el compartir diàriament el Misteri Pasqual, la comunió amb les grans causes del Regne, a l'Església i a la Societat, i en els diferents móns enllà. El cap i el cor poden caminar molt, encara que sigui amb bengala.

Drets Humans - Poble de Déu - Tercer Món - Ecologia - Ecumenisme

Paulo Gabriel: I la mort..

Pere Casaldàliga: La mort és el final de la vida temporal. És el pas cap a l'eternitat, un traspàs pasqual. Sempre en la vida. Un gran escriptor amic, Llorenç Gomis, va publicar les seves memòries amb aquest títol: "Una temporada a la Terra". Jo dic sempre que la nostra alternativa és: vius mortalment o ja vius ressuscitat. La mort em mereix molt respecte; por, em sembla que no. Tinc un poema que diu: "...I arribaré amb esglai de veure que vaig caminar tota la vida a la palma de la Teva Mà".

Paulo Gabriel: El dia 24 de març es compleixen 30 anys del martiri de Don Romero. Has escrit un missatge per a aquesta data. Està viu Sant Romero de la Nostra Amèrica?

Pere Casaldàliga: A la Nostra Amèrica i al Món. És un sant universal, dels catòlics, dels evangèlics, i fins i tot dels ateu, per la seva espiritualitat integral, per la seva santedat mística i política, per haver donat la vida en la seva opció pels pobres i per afrontar-se profèticament als poderosos dels diners, de la prepotència, de les armes. Ell va prometre: "Si em maten ressuscitaré en el poble de El Salvador". Està ressuscitant, essent pasqua en la Pasqua, profeta universal.

Paulo Gabriel, pare agustí, fa 15 anys que viu a Sao Felix do Araguaia.

SALVEM-NOS AMB EL PLANETA

Roberto Malvezzi - Brasil

Us transcrivim, a continuació, la intervenció d'en Roberto Malvezzi en la nostra trobada d'enguany, que amb el mateix títol, es va celebrar al barri del Port de Barcelona.

És un gran honor per a mi ser aquí, avui, amb vosaltres convidat pel grup Araguaia. Sóc brasiler, visc a la conca del riu Sant Francisco, i això em fa tenir una connexió molt gran amb els nostres rius. La meua regió està situada al semi àrid de Brasil on només plou durant tres o quatre mesos a l'any. **L'aigua per a nosaltres és una lluita, una conquesta.**

Quan en **Pere Casaldàliga** i en **Pablo Gabriel** em van convidar a venir, vaig viure-ho en el **sentit** més ampli **de l'evangeli**. Jo era un nen i en Pere ja tenia un nom a Brasil, per la seva lluita, per la seva vida, pel seu compromís, era per a mi i per a molta gent una referència. Uns anys més tard ens vam conèixer personalment al començar el meu treball a la Comissió Pastoral de la Terra (CPT), de la que en Pere va ser un dels seus fundadors. Ara està més vellej, té la malaltia de Parkinson, ell en parla com d'un germà, com Sant Francesc que parlava a tots com a germans, la terra, l'aigua... la mort. En Pere diu que el Parkinson és com un germà que actua com un "grilero" que va ocupant el seu cos, els grileros són els que prenen la terra del més pobres, parla de la seva malaltia d'una manera molt poètica. Ell està molt atent a tot, a collidor, despert, compromès.

Es bo recordar que en **Pere** no parla de si mateix, **parla de les causes del Regne de Déu**, de les causes dels més pobres que són la raó de la seva vida, les nenes, els nens, les dones, els sense terra, els indígenes, els pescadors,... aquestes són les causes d'en Pere, la raó de ser, ha posat la seva vida al seu servei.

L'Agenda Llatinoamericana d'aquest any ens parla de Salvem-nos amb el planeta. Són moltes les personalitats que hi escriuen apropant-nos realitats ben diverses sobre la Mare Terra.

Però a l'Amèrica Llatina tenim una germana pobre, la terra. Tenir la consciència que **la terra és la casa comuna** és quelcom molt recent. La terra on tots som germans, som brasilers, som catalans, som bascos, ... som germans.

La primera vegada que algú va mirar la terra des de l'espai va ser l'any 1962, abans ningú mai no havia mirat la terra des de fora, els astronautes van dir-nos que la terra era blava, des de d'alt no es veien diferències, des de l'univers es veu la terra com un tot ara sabem que el 70 % de la superfície és aigua.

Hi ha un científic anglès James Lovelock, de qui vos-

tès hauran sentit parlar, que per a mi es un referent per entendre la terra, parla de la teoria de **Gaia**, que és el nom de la Deesa grega de la Terra.

La terra es comporta com si fos un ésser viu, amb tots els milions d'anys que té també és capaç d'emmalaltir. Ara té febre, la terra és per a ell com una senyora que podria viure 100 anys i actualment ja n'ha complert 80, la causa de la febre no és natural, el problema de la terra som nosaltres els essers humans, en som la causa, i el perquè ja el sabem: estem enviant gasos hivernacles a l'atmosfera, co2, metà, a través dels cotxes, de cremar petroli..

Brasil és el 4art país a enviar gasos a l'atmosfera, no sols pels cotxes, sinó per la destrucció de la selva i per un altre gas, el metà produït pels animals, per les vaques, **Brasil té 180 milions de vaques, tantes com persones.**

Els gasos van a l'atmosfera i el calor del sol augmenta, hi ha estudis que parlen que la temperatura pujarà un o dos graus, altres diversos i que cal prendre mesures ara mateix. A Brasil, a la meva regió, amb dos graus més serà molt difícil viure-hi, la temperatura actual va de 33 a 43 °, quan està a 30° ja fa molt fred i la màxima amb dos graus més, serà terrible. El nostre problema de l'aigua no és que no n'hi hagi, sinó que el sol fa evaporar l'aigua de la terra, **moltes vegades diem que plou cap al cel!** Hi ha molta més evaporació que precipitació.

Per tenir aigua es necessari conservar l'aigua de la pluja en dipòsits tapats perquè l'aigua no és pugui evaporar. Hi ha un programa estatal per promoure dipòsits per recollir l'aigua de la pluja que ha d'arribar a 1 milió de persones, aquesta reserva dona **de 7 a 8 litres d'aigua per persona/dia** per beure i cuinar i té un impacte important en la salut de les dones i els infants, ja que són les que es desplacen entre dos i tres kilòmetres o set en èpoques de sequera per portar aigua en gerres que porten al cap. A la nostra regió estem arribant a les 400

mil famílies que tenen el dipòsit.

La terra està canviant i la societat humana també està canviant. Per als grups que estem amb els més pobres, com en Pere, els que treballem en la pastoral de la terra, la pastoral dels pescadors o la pastoral ambiental, la qüestió fonamental és: quin serà l'impacte d'aquests canvis a les poblacions més pobres?. Molt més greu és la qüestió africana de l'aigua per viure, de la fam...

Aquests dies hem viscut situacions molt tristes, primer el sisme d'Haití, que no és un problema tan sols ambiental, és també geològic.

La terra té les seves plaques i nosaltres els humans no tenim força ni tecnologia per impedir els sismes. Però és diferent quan hi ha un sisme a Haití o un sisme a Xile o al Japó. Hi ha una gran diferència en els països que estan més ben preparats. A Haití van morir 220.000 persones, a Xile 1.000, i probablement només en moriren 2 o 3 al Japó. Els mes pobres no tenen força, no tenen diners, no tenen tecnologia per afrontar aquestes adversitats.

A Brasil ara tenim huracans, a Santa Catarina el 2007 n'hi va haver un amb vents de 180 km/hora i pluges torrencials.

Mai no havíem tingut sequera a l'Amazònia i el 2007 n'hi va haver.

Molts de vosaltres ja sabeu que a l'Amazònia o és viatja per l'aire o es va pel riu, **els rius son els camins de l'Amazònia.**

Si a la selva es construïssin carreteres la gent no les faria servir, els rius són els camins dels pobles, a través de les embarcacions. Si els rius no tenen aigua les persones no poden sortir dels seus pobles i anar a les ciutats. Ara tenim pluges intenses amb grans inundacions.

Aquí a Catalunya hi ha hagut la forta nevada, per a mi que no coneixia la neu ha estat molt bonic!.., em va agradar molt, però tres o quatre dies després, a Girona, moltes poblacions encara no tenien llum, i jo em preguntava: com s'ho fan amb el fred?, per cuinar?, per tantes coses...?

**DIUMENGE 14
DE MARÇ DE 2010**

BARCELONA

**SALVEM-NOS
AMB EL
PLANETA**

22^{ena} TROBADA

ORGANITZEN:

Araguaia
amb el Bisbe Casaldàliga

BARTOMEU
BARCELONA

LA MARE DE
BARCELONA

Amb aixó vull dir-vos que els canvis climàtics afectaran segurament molt més els països pobres, **però tinc la certesa que no seran sols els pobres**, és impossible estar segurs que aquí al primer món no hi haurà problemes; poden haver-hi trastorns greus amb la tecnologia mateix, amb el patró de vida més elevat que hi ha.

El nostre problema a Brasil és que ara amb el canvi climàtic s'imposa l'agro combustible que molts diuen bio combustible, però per a nosaltres no són bio perquè encara que els agro combustibles s'extreuen de les plantes no són necessàriament energia neta. La proposta de la Unió Europea és que a l'any 2015 el 20% de l'energia sigui de fonts netes i és una fita bona, **però es pensen que l'agro combustible és net i no ho és**. A Brasil tenim l'experiència que per tenir agro combustible en quantitat s'ha d'ocupar molta terra, fer servir molta aigua, destruir molta selva, **s'ocupen espais de cultius alimentaris de la població**.

La plantació de **canya de sucre és un treball esclau**, no sols de treballadors negres, és un treball terrible, no sé si ho coneixen, però s'ha d'agafar la canya amb una mà i amb l'altra anar tallant tot el dia. Molts científics han dit que és necessari tenir les condicions físiques d'un atleta ja que l'esforç físic que ha de fer la persona és molt gran i, malgrat tot, moltes vegades no guanyen ni per comprar els seus aliments i tenir unes condicions de vida dignes.

Aquests dies vaig estar a una trobada d'immigrants i un noi del Senegal em **va demanar què pensava de Lula**.

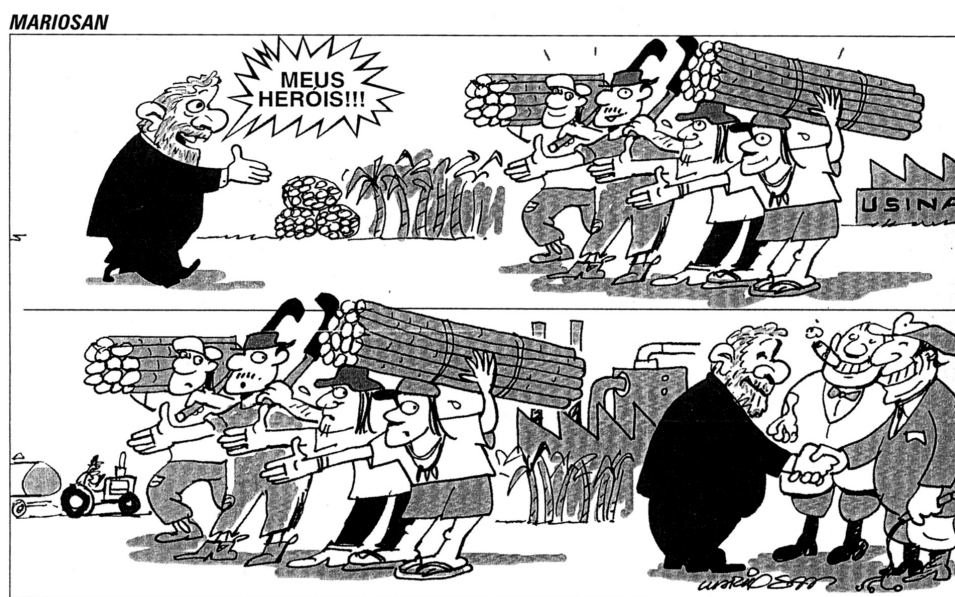
Parlar de Lula és molt difícil per nosaltres perquè **ha fet uns canvis socials** molt importants per als més pobres, **per a la gent amb qui els altres governs no havien pensat mai**, per exemple l'electricitat. Ara molta gent pobre té llum, no tothom encara, i alguns han pogut comprar una rentadora.

També ha pujat el salari mínim que ara és d'uns 300 \$. Hi ha 36 milions de persones que reben aquesta ajuda. També ha millorat les pensions.

Ha reservat un percentatge de places a les universitats perquè hi puguin estudiar els joves negres i els indígenes. Hem de reconèixer uns avenços en la vida dels més pobres. Per aixó si preguntéssim en aquests moments l'aprovació per Lula seria del 80 % després de 8 anys de govern.

Però Lula no ha fet els canvis estructurals que fan falta, no ha fet la reforma agrària, no ha fet la reforma en la salut, no ha fet la reforma de l'educació en profunditat que és necessita i té una concepció del desenvolupament que comporta fer obres faraòniques que tenen un impacte negatiu en les poblacions més febles, les comunitats indígenes, les comunitats afros, les comunitats més tradicionals.

És per aixó que les persones que treballem amb l'església, que vam viure una història molt propera al projecte polític de Lula, amb el Partit dels treballadors, amb les Comunitats Eclesials de Base, amb l'opció pels més pobres, tenim un dilema, perquè hem de fer front al govern perquè no ha fet els canvis estructurals, **però hem de valorar les conquestes socials**, perquè hi

ha unes dretes que sempre han estat al poder i que poden tornar. No volem tornar enrere, i es una situació molt delicada.

En aquests moments de canvis ambientals Lula te moltes dificultats per abastar el problema, ell prové del món obrer, és un sindicalista i la seva concepció del desenvolupament és generar empreses perquè les persones tinguin feina. És una comprensió justa també, però **actualment s'ha de tenir també una concepció del desenvolupament més àmplia**, s'ha de mirar quin tipus de treball es genera. També es pot generar treball amb les energies netes, amb un altre tipus de treball, però és difícil i cal tenir molt respecte pels més pobres que ara veuen respostes a unes millores que són una conquesta de molts anys.

Sobre les sortides, hauran escoltat propostes de persones molt més preparades que jo, però **haurem de fer canvis personals**, canvis en la nostra manera de comprendre la vida, d'enfocar-la. Jo penso que aquí hi ha molts grups de solidaritat que propicien aquests canvis. Per a nosaltres és necessari tenir una vida digna amb els béns que necessitem per viure, perquè el consumisme no ens serveix, som cristians i hem de tenir respecte per tothom i respecte per la natura.

El consumisme no comporta una societat d'una vida bona i amb benestar; **significa una societat que consumeix el que no necessita**, que produeix deixalles, el consum aquí i la destrucció allà. La natura no té temps de reciclar-se, de recuperar-se. Per exemple l'aigua del subsol té un cicle de recuperació i els humans destruïm els aqüífers que necessiten fins a 300 anys per regenerar-se i no hi ha temps per a la recuperació de la natura.

Hem de fer canvis personals, replantejar-nos els nostres valors, respectar les persones que no tenen res i respectar els cicles de la natura. Lovelock ha dit que la terra té les seves necessitats, de respirar, de seguir el seu metabolisme i cal tenir present a les Cimeres Mundials les propostes dels moviments socials sobre **els Drets de la Mare Terra**.

Fins ara sempre parlem dels Drets Humans de les persones, dels drets de les empreses, però no es parla dels Drets de la Natura, com si la Natura no tingués els seus drets.

Ni l'església no en parla, es un camí nou. Calen canvis estructurals, canvis culturals, perquè les societats tenen costums a voltes bones i a voltes no tant, en l'alimentació de proximitat...

A Brasil un 3% de persones passen fam però un 40 % són obesos. Són canvis en la manera de menjar, d'utilitzar els mòbils, Internet... són patrons culturals però també personals que hem de canviar per fer canvis globals. En els Fòrums Socials sempre parlem que un altre món és possible, no sols possible, sinó necessari i a Brasil diem: **no sols és possible, no sols és necessari sinó que és irreversible**.

EL MAJOR DESAFIAMENT HUMÀ

La humanitat està passant per la transformació més gran, més profunda i més imprevisible de la seva història a la faç de la terra. La principal diferència, en relació amb la resta dels canvis, és que aquesta transformació no es produeix exclusivament en les relacions entre els éssers humans, sinó en els fonaments mateixos de la relació entre la civilització humana i el planeta que habitem. El mite de la inescapable riquesa natural es va ensorrar, però la força d'inèrcia del model depredador persisteix.

El model occidental de civilització, basat en

l'explotació dels éssers humans per altres éssers humans i la intensa explotació de la natura per una reduïda elit mundial ja no és sostenible. Dels 6,5 mil milions de persones que habiten el planeta Terra, només 1,7 mil milions pertanyen al model consumidor i depredador de la civilització contemporània. Per mantenir els capricis de l'elit mundial són necessàries dues Terra i mitja segons alguns, o fins i tot sis planetes Terra segons altres. Aquesta elit no està només en el primer món, sinó que també té els seus nínxols en el segon, tercer i quart món. Estendre aquest model de producció i consum a tots

els éssers humans és impossible pels mateixos límits d'aquests béns en el nostre planeta. Per sostenir aquest model, el major temps possible per a una elit selecta, s'ha de restringir l'accés d'altres a aquests béns. El millor mecanisme per seleccionar els inclosos en el model, és aplicar les regles del mercat a totes les dimensions de l'existència: Qui pot comprar entra, els qui no poden, queden fora.

Ens vam acostumar a mirar cap al futur cercant temps millors. El propi concepte de la utopia, encara no realitzable, assenyala sempre cap a una dinàmica que busca una societat millor que el present. No hem estat acostumats a mirar cap a l'entropia, és a dir, la decadència natural de tot el que existeix. Mentrestant, la física actual ens fa comprendre que tot té el seu principi, la seva maduresa, seguit de la seva decadència. El mateix principi de Gaia, que inclou la terra com un ésser viu, també creu que el nostre planeta, si es compara amb la vida d'una persona humana que va a viure cent anys, ja n'hauria viscut vuitanta. Les ciències socials no tenen com a principi ni metodologia estudiar la humanitat en la seva relació amb un planeta ja envellit, ara assetjat per l'extrema explotació humana. Una nova branca de ciències de la terra, en particular la climatologia ens obliga a redactar un raonament global, holístic, estretament relacionat amb les ciències socials, perquè la civilització humana no pot ser pensada ni entesa fora del planeta on es troba. No obstant això, si la terra mateixa té la seva decadència natural, també l'espècie humana hauria de considerar la seva història en la terra com a temporal, fugaç, limitada en el temps. Així, quina és la data en què la humanitat inevitablement decaurà?

Des del punt de vista del que el planeta pot suportar, sembla que hem arribat al límit, però la tècnica i la ciència obren camins nous cada dia, sobretot ara en l'avanç de la nanotecnologia. Potser ja som a prop del pic que Gaia podrà suportar, si no som ja en declivi. En qualsevol cas, l'any 2050, quan 9 mil milions de persones ocupin la faç de la Terra, el planeta arribarà al grau màxim que pot suportar. A partir de llavors, almenys en termes de població, no hi haurà manera d'avançar sense posar en perill la vida com un tot. No obstant això, una part dels ecologistes i els científics d'avui diuen que la humanitat ja ha arribat al cim del seu ascens, i que ja estem en el procés de decadència, ja que la humanitat consumeix en l'actualitat, al

menys, 2,5 vegades més del que el planeta pot suportar. Per a alguns, el límit tolerable de Gaia és entre un o dos bilions de persones. La novetat és que la nostra forma de pensar haurà de considerar des d'aquest moment, els límits de la Terra i els límits de la humanitat. Per tant, el mite del paradís terrenal del progrés infinit, el que mai s'acaba, no troba suport en la realitat del nostre planeta i la humanitat com a espècie. L'univers és devenir, la Terra és devenir, la humanitat és devenir i això té principi, mitjà i fi.

Una bona metàfora per comprendre la societat mundial contemporània és comparar-la amb un vehicle d'alta velocitat, amb totes les comoditats, que transporta només una petita part de la humanitat, deixant un 70% a la vora de la pista, però sense saber si al seu davant hi ha una estació, un bell paisatge o pot caure en un abisme. La humanitat ha perdut la seva teleologia, és a dir, el seu rumb, el nord, el seu punt d'arribada. Els grans sistemes que han guiat a la humanitat - el somni d' "ordre i progrés" dels positivistes, o el "paradís terrenal" dels socialistes i comunistes, o "consumisme capitalista", igual que el cristianisme de l'edat mitjana, ja no responen als desafiaments contemporanis. S'ha mantingut el consum immediatista d'una parcel·la limitada de la humanitat. "Un altre món és possible", però no sabem ja quin món possible volem.

El canvi té lloc en la tecnologia i la ciència, en la societat humana, en la subjectivitat de les persones i la natura. L'hegemonia és la immediata sobre l'ús racional del consum sobre la sostenibilitat, de l'individu sobre la col·lectivitat o la comunitat, del que és privat sobre el que és públic, de l'economia sobre l'ètica, la política i el medi ambient. Els que van quedar fora tenen el somni, la necessitat, la majoria, però no la força per defensar i conquerir els seus interessos.

Les institucions tradicionals perden la seva rellevància històrica, els Estats es posen al servei del que és privat, les grans transnacionals imposen la dictadura del mercat, els valors consagrats de la humanitat són qüestionats, sorgeix una nova constel·lació de valors i gresol de cultures que sustenta la subjectivitat de la societat i del consum immediat.

Com a reacció ressorgeix el fenomen "indígena",

especialment en els països andins i al nord de Brasil, on les nacions que han tingut la seva història escapçada són a prop de descobrir el fil de la seva història.

La ciència i la tecnologia avancen a una velocitat vertiginosa, sobretot en el camp de les comunicacions, de la tecnologia de la informació, de la genètica, de la nanotecnologia, fent com si el temps es transformés en un "breu segle XX", mentre que, al món, milions de persones moren diàriament de fam, de set i de SIDA.

Augmenta la producció d'aliments, però la fam també, i més ara que competeixen amb la producció d'agrocombustibles. D'altra banda, com a resultat, la biodiversitat és limitada, el sòl s'empobreix, la disponibilitat d'aigua en quantitat i qualitat disminueix, així com altres recursos naturals. El planeta mateix reacciona amb fúria i la gravetat de la seva venjança ja s'ha fet realitat. Amb tragèdies com la de Nova Orleans i Myanmar - ara Haití - els morts es compten per desenes de milers, o fins i tot cent mil, com és el cas de Myanmar. El concepte d'un món inesgotable, es va enfonsar davant de "la consciència dels límits". Hem entrat en l'"era dels límits".

Com el revers de la mateixa moneda sorgeix una nova consciència planetària, de solidaritat global, la germanor dels pobles, d'"un altre món possible", la recerca desesperada d'alternatives que salvin el model de civilització construïda. Aquestes qüestions són d'una complexitat i d'una contradicció gairebé indesxifrables.

Les conseqüències d'aquests canvis, però, són gairebé infinites, l'evolució imprevisible, el destí de la humanitat incert. En el fons, el món que coneixem s'està transformant, des de l'arrel, de qualitat. És el que s'anomena una "crisi de paradigmes" (referències), "crisi de la sostenibilitat", "crisi de la civilització."

Finalment, som davant del major desafiament que ha afrontat la humanitat, és a dir, reinventar el seu model de civilització per sobreviure.

Roberto Malvezzi és llicenciat en Filosofia i Lletres i en Teologia, membre de la Comissió pastoral de la Terra i assessor de pastoral social de la CNBB.

HA MORT LA ROSA Mª VILA

La Rosa Mª Vila, ha estat vinculada a la història de la nostra Associació des de la seva creació.

Amiga , des de jove, d'en Pere Casaldàliga (es van conèixer durant la seva estada a Sabadell), ha estat una divulgadora incansable de les seves causes. Enguany ens ha deixat.

Us trametem el correu que la seva família ens ha fet arribar.

Estimadíssimes amigues i amics d'Araguaia,

Us demanem disculpes per retard en la resposta al vostre sentit condol en la mort de l'estimada Rosa M^a ; ens trobem aclaparats per les múltiples cartes i no donem suficient abast a les contestes.

Feia uns mesos que no estava bé, però no vam tenir el diagnòstic mèdic definitiu fins a primers de desembre, amb tota la gravetat que comportava. A partir d'aquest moment vam seguir un procés de preparació conjunta de cara al final. Us hem de dir que va ser conscient, intens i compartit per tota la família i no exempt naturalment de sentiments dolorosos.

Hem tingut, però, el goig cristià, de la seva propera entrada al Regne on ja és.

Quina sort oi amics, poder dir aixó! La gratuïtat del Senyor ens fa aquesta misericòrdia, tal com hem après de la bona gent com en Pere.

Ella sempre va estar molt vinculada a les causes dels desfavorits, entre les quals les del Pere, i hi va dedicar molts esforços. Jo he dit en broma que he tingut dues mullers, una la Rosa M^a i l'altra Mans Unides, i els seus múltiples entorns.

En fi, com compreneu, estem passant un dol molt intens, però les mostres de solidaritat com les vostres ens ajuden a mitigar-lo. Ens agradaria donar les gràcies a un per un d'entre tants amics, però tenim por de deixar-nos algun nom, i per tant no ho farem sabent que cadascú ja sap que va per a ell. Aixó si, ens agradaria que tota la Junta de l'Associació s'assabantés d'aquestes ratlles i se'n fes ressó, en la mesura que sigui possible, a tothom.

Rebeu afectuosament la nostra salutació amb total comunió de
Joan Monràs Vinyes i família